Rada Powiatu Wielickiego
Rynek Górny 2
32-020 Wieliczka

UCHWAŁA Nr XXIV/202/2021

Rady Powiatu Wielickiego

z dnia 24 maja 2021 roku

w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021 - 2027"

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 920), art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 218 ze zm.), art. 19 pkt. 16 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 poz 1876), Rada Powiatu Wielickiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program osłonowy pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021 - 2027", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wielickiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady
Tomasz Tomala

Załącznik do uchwały
nr XXIV/202/2021
Rady Powiatu
Wielickiego
z dnia 24 maja 2021 r.

Program osłonowy
„Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim, w latach 2021– 2027”



Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce

Wieliczka, 2021

Spis treści

I. WSTĘP 3
II. PODSTAWA PRAWNA 4
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE 6
1. Charakterystyka Powiatu Wielickiego 6
2. Charakterystyka zjawiska przemocy 7
2.1. Definicja przemocy 7
2.2. Cykle przemocy 8
3. Charakterystyka zjawiska przemocy w oparciu o zebrane dane 9
4. Analiza strategiczna SWOT 17
IV. CELE PROGRAMU 21
1. Cel główny programu 21
2. Cele szczegółowe programu 21
V. HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ 22
VI. ADRESACI PROGRAMU 27
VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU 27
VIII. PROGNOZOWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ 28
IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU 29
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA 29
XI. PODSUMOWANIE 29

I. WSTĘP

Podstawę prawną Programu osłonowego pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021 - 2027" stanowi art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020, poz.218 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U.2011 nr 50, poz. 259), Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 oraz Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wielickim na lata 2021-2027.

Opracowany Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej i sposobów jej przeciwdziałania, ochronę osób dotkniętych przemocą oraz edukację sprawców stosujących przemoc.

Program przewiduje działania o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i informacyjnym dla szerokiego grona odbiorców tj. osób indywidualnych oraz instytucji zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także poradnictwo psychologiczne i prawne. Pomocnym w realizacji działań będzie Powiatowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2027, który obejmuje działania psychologiczne, socjalizacyjne i edukacyjne, ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizacja Programu osłonowego pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027", będzie kontynuacją działań z lat poprzednich w zakresie wypracowania spójnego i wielopłaszczyznowego systemu wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc domową oraz zaangażowania szerokiego grona przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji w przeciwdziałanie stosowania przemocy w rodzinie, rozszerzoną w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych i zależnych.

II. PODSTAWA PRAWNA

Działania ujęte w niniejszym Programie osłonowym pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021 – 2027" realizowane będą w oparciu o obowiązujące akty prawne:

1. *Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),*
2. *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.),*
3. *Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),*
4. *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),*
5. *Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2021 poz. 534),*
6. *Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2020 poz. 1444),*
7. *Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 2020 poz. 360),*
8. *Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 poz. 920),*
9. *Uchwałę nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (poz. 235),*
10. *Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245),*
11. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie(Dz.U. 2011 nr 126 poz. 718),*
12. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. 2011 nr 50 poz. 259),*
13. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz.U. 2011 nr 28 poz. 146),*
14. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. 2011 nr 81 poz. 448),*
15. *Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wielickim na lata 2021-2027.*

Zgodnie z art. 6, ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych powiatu należy, w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Ponadto do realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 należy m.in:

1. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
2. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
3. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie;
4. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych;
5. Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych w każdym powiecie poprzez całoroczną dostępność miejsc w realizowanych programach;
6. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej;
7. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
8. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań;
9. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
10. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Charakterystyka Powiatu Wielickiego

Powiat Wielicki położony jest w południowej części Polski, w pobliżu aglomeracji krakowskiej. Administracyjnie należy do Województwa Małopolskiego. Powiat Wielicki został utworzony w 1999 r. w ramach reformy administracyjnej. Siedzibą władz Powiatu jest miasto Wieliczka. Graniczy z powiatami: krakowskim, myślenickim i bocheńskim.
W skład powiatu wchodzą gminy:
miejsko-wiejskie: Wieliczka, Niepołomice
wiejskie: Biskupice, Gdów, Kłaj.

Według danych ewidencji ludności opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny (stan na 31.12.2019r.), Powiat Wielicki zamieszkuje ponad 129 136 osób, z czego 63040 stanowią mężczyźni, a 66096 kobiety. Zdecydowana większość zamieszkuje tereny wiejskie.

Tabela nr.1
Liczba ludności z podziałem na gminy.

	Wieliczka	Niepołomice	Biskupice	Gdów	Kłaj
2016	57478	27267	10014	17865	10627
2017	58400	27914	10185	18024	10674
2018	59414	28455	10330	18188	10691
2019	60481	29141	10450	18296	10768

Opracowanie na podstawie danych GUS stan na 31.12.2019r.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego najwięcej ludności Powiatu Wielickiego zamieszkuje na terenie gminy Wieliczka, drugą pod względem liczebności mieszkańców jest gmina Niepołomice i kolejno Gdów, Kłaj i Biskupice.

Na terenie Powiatu Wielickiego funkcjonują służby, realizujące w zakresie swoich kompetencji zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako *jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Z wskazanej definicji wynika, że przemoc jest intencjonalnym, zamierzonym działaniem lub jego zaniechaniem, w którym siły są nierównomiernie rozłożone a w skutek tego działania zostają naruszone dobra osobiste członka rodziny, doświadcza on cierpienia i szkód psychicznych i/lub fizycznych.

W literaturze związanej z tematyką przemocy najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna i zaniedbanie.

Przemoc fizyczna: do tego rodzaju przemocy zaliczamy wszelkie działania prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej poprzez intencjonalne użycie siły. Przemoc fizyczna zadaje cierpienie fizyczne, może prowadzić do wystąpienia urazów, zranień, stłuczeń, złamań. Nie tylko bicie pięścią, ale też policzkowanie, kopanie, gryzienie, duszenie, drapanie, szczypanie, szarpanie za włosy, popychanie, przypalanie, wykręcanie rąk, podkładanie nogi, krępowanie/wiązanie, rzucanie przedmiotami w osobę, okaleczanie, i zadawanie fizycznego bólu są przemocą fizyczną.

Przemoc psychiczna: jest trudniejsza do udowodnienia niż przemoc fizyczna. Przemoc psychiczna to umyślne działanie polegające na zastosowaniu mechanizmów psychologicznych w celu wzbudzenia strachu, obniżenia poczucia własnej wartości, zachwiania obrazu własnej osoby u ofiary. Wyśmiewanie, ubliżanie, upokarzanie, obmawianie, szydzenie, grożenie, zastraszanie, nieustanne krytykowanie, ograniczanie snu, dręczenie, izolowanie od rodziny, znajomych i otoczenia, ograniczanie kontaktu z dziećmi, oszukiwanie, okłamywanie, niedotrzymywanie obietnic, nie odzywanie się, awanturowanie się, wykrzykiwanie, szantażowanie, manipulowanie, zmuszanie do określonych zachowań to często występujące rodzaje przemocy psychicznej.

Przemoc seksualna: może dotknąć każdego bez względu na płeć czy wiek. Do przemocy seksualnej zaliczane są również sytuacje, w której partnerzy nie są sobie równi, jeden z partnerów ma większą władzę, lub jeden z partnerów jest niepełnoletni czy niepełnosprawny. Może przybierać różne formy, jednakże wspólnym mianownikiem jest brak chęci, brak zgody w tym także brak możliwości wyrażenia zgody na działania o podłożu seksualnym. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu czy manipulacji. Przemocy seksualnej można doświadczyć zarówno ze strony osób obcych, znajomych, ale także osób najbliższych. Niesie za sobą poważne konsekwencje, zarówno dla zdrowia psychicznego jak i fizycznego. Często zdarza się, że osoby, które doznały przemocy seksualnej spotykają się z negatywną reakcją otoczenia, może również zdarzyć się, że są obwiniane o sprowokowanie zdarzenia. Przemoc seksualna to m.in.: zmuszanie do współżycia seksualnego wbrew woli

(gwałt), molestowanie, zmuszanie do oglądania pornografii, wyśmiewanie się z czyjejś sprawności seksualnej – poniżanie w sferze seksualnej, ranienie narządów płciowych, narzucanie różnych form współżycia, zmuszanie partnera do współżycia z innymi osobami, zmuszanie do prostytucji, sadyzm w pożyciu, odmawianie współżycia, gwałt w małżeństwie.

Przemoc ekonomiczna: to zachowanie mające na celu ograniczenie dostępu ofiary do pieniędzy czy do informacji o stanie finansowym rodziny, ograniczanie możliwości nabywania, utrzymywania, decydowania oraz korzystania z zasobów gospodarstwa domowego. Działania mające na celu uzależnienie, zdominowanie, przejęcie kontroli przez jednego z członków rodziny nad innym. Zmuszanie ofiary do proszenia o każdy grosz, kłamanie na temat zasobów rodziny, wykradanie pieniędzy ofiary, niedopuszczanie ofiary do pracy zarobkowej, niszczenie czyjejś własności, kradzież, zabieranie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, zaciąganie pożyczek wbrew woli partnera, stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane potrzeby partnera lub rodziny.

Zaniedbanie: to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, wśród których wyróżnia się narażanie na głód, brak opieki, obojętność i chłód emocjonalny, pozostawienie w nieodpowiednich warunkach bytowych.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc w rodzinie rzadko jest czynem jednorazowym. Najczęściej jest procesem długotrwałym, powtarzającym się cyklicznie i trwającym długie lata, której ofiarami stają się dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne. Niezależnie jednak, czy dzieci same padają ofiarą agresji, to już samo obserwowanie aktów przemocy w rodzinie można uznać za rodzaj krzywdzenia emocjonalnego, które wywiera istotny wpływ na rozwój dzieci i ich postawy wobec związków społecznych.

Cykl przemocy składa się zazwyczaj z trzech następujących po sobie faz: narastania napięcia, ostrej przemocy, miodowego miesiąca. Kolejne powtarzające się cykle są gwałtowniejsze. Przemoc narasta, a faza miodowego miesiąca staje się coraz krótsza.

Faza narastania napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Sprawca przemocy staje się poirytowany, każdy drobiazg może spowodować awanturę i złość, często zaczyna spożywać większe ilości alkoholu, pojawiają się zachowania poniżające ofiarę, staje się coraz bardziej niebezpieczny i agresywny. W tym okresie sprawca coraz słabiej kontroluje swoje zachowanie. Ofiara podejmuje działania, by opanować sytuację – robi wszystko żeby wywiązywać się ze swoich obowiązków, często przeprasza, ulega mu. Ofiary mają różnego rodzaju dolegliwości psychosomatyczne: częste bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utratę apetytu, wpadanie w apatię, utratę chęci do życia. Stają się niespokojne i nadpobudliwe nerwowo – to wynik narastania napięcia. W tej fazie ofiara często sama prowokuje awanturę, żeby mieć to już za sobą.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji. Sprawca staje się gwałtowny, często wpada w szał i wyładowuje się na ofierze. Wybuch może spowodować bardzo drobna sprawa, a skutki tej fazy mogą być różne – podbite oko, obrażenia wewnętrzne, śmierć. Ofiara stara się uspokoić sprawcę i w różny sposób

chronić siebie. Niezależnie od starań, zachowania ofiary powodują narastanie przemocy, czuje się ona bezradna i przekonuje się, że uciekanie, bycie miłą nie łagodzi gniewu. Po zakończeniu tej fazy ofiara jest w stanie szoku. Nie może uwierzyć, że to się stało, odczuwa wstyd i przerażenie, jest oszołomiona, staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy. Gdy sprawca wyładował złość i dochodzi do jego świadomości, że posunął się za daleko, staje się zupełnie inną osobą. Często szczerze żałuje tego, co zrobił, obiecuje poprawę, stara się znaleźć wytłumaczenie dlaczego tak się stało. Stara się za wszelką cenę przekonać ofiarę, że to jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy. Sprawca może okazywać pozytywne uczucia. Po pewnym czasie zachowuje się tak, jakby nic się nie stało, dochodzi do nawiązania bliskości. Ofiara zaczyna wierzyć, że sprawca się zmienił, i że rzeczywiście zdarzenie to mogło być incydentem.

3. Charakterystyka zjawiska przemocy w oparciu o zebrane dane

W celu zdiagnozowaniu problemu przemocy na terenie Powiatu Wielickiego zebrano dane za okres od 2015 roku do 2020 roku z między innymi miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej w Wieliczce, Sądu Rejonowego w Wieliczce, ośrodków zdrowia, organizacji pozarządowych, oraz wykorzystano dane z zasobów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Wieliczce.

Jedną z pozyskanych informacji była liczba procedur „Niebieskie Karty" na terenie Powiatu Wielickiego. Regulacje dotyczące procedury „Niebieskie Karty" ujęte zostały w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. *z 2020r*, poz. 218, ze zm.). Nowelizacja ustawy dokonana w 2010 roku nałożyła na Radę Ministrów obowiązek wydania rozporządzenia określającego zasady procedury „Niebieskie Karty" oraz wzory stosownych formularzy. Natomiast szczegółowe warunki wyżejwymienionej procedury określa rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011r (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245).

Działania prowadzone w ramach wspomnianej procedury nie wymagają zgody osoby dotkniętej przemocą, a na celu mają nie tylko zatrzymanie przemocy, ale także udzielenie pomocy rodzinie w wychodzeniu z sytuacji przemocy. Procedura powinna być wszczynana również w sytuacji, w której tylko zaistniało podejrzenie stosowania przemocy natomiast w toku prowadzenia procedury należy wykazać zasadność przypuszczenia. Obowiązek wszczęcia procedury spoczywa na przedstawicielach Policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia. Przedstawiciele powyższych instytucji realizują procedurę w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Poszczególne etapy procedury „Niebieska Karta":

Niebieska Karta A – rozpoczęcie procedury. Osoba wszczynająca procedurę po powzięciu informacji o stosowaniu lub podejrzeniu stosowania przemocy przekazuje wypełniony formularz do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie do 7 dni pozostawiając sobie jego kopię. Następnie w terminie do 3 dni Przewodniczący przekazuje go członkom Zespołu lub grupie roboczej.

Niebieska Karta B – przekazanie osobie dotkniętej przemocą lub wobec, której istniej podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Niebieska Karta C – analiza sytuacji rodziny na posiedzeniu grupy roboczej lub członków Zespołu Interdyscyplinarnego w obecności osoby dotkniętej przemocą lub wobec, której istniej podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Niebieska Karta D – wypełnienie formularza przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Zakończenie procedury - gdy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej rozstrzygną o braku zasadności podejmowanych działań lub kiedy ustanie przemoc w rodzinie i zostanie zrealizowany indywidualny plan pomocy.

W Powiecie Wielickim problem przemocy występuje na różnym poziomie ze względu na miejsce zamieszkania. Od stycznia 2016 – grudnia 2020 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty" kształtuje się na zróżnicowanym poziomie. Największa liczba wszczętych procedur wystąpiła w roku 2020. Przemoc jest zjawiskiem złożonym. Często na jej występowanie ma wpływ wiele czynników. Jednym z czynników ryzyka występowania jest uzależnienie/nadużywanie alkoholu przez osoby stosującej przemoc w rodzinie. Dlatego też każdego roku wnioski o wszczęcie procedury Niebieskiej Karty składane są również przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr.2
Liczba procedur „Niebieskie Karty" w powiecie wielickim
za okres 01.2015 - 12.2020 roku, z podziałem na instytucje wszczynające procedurę.

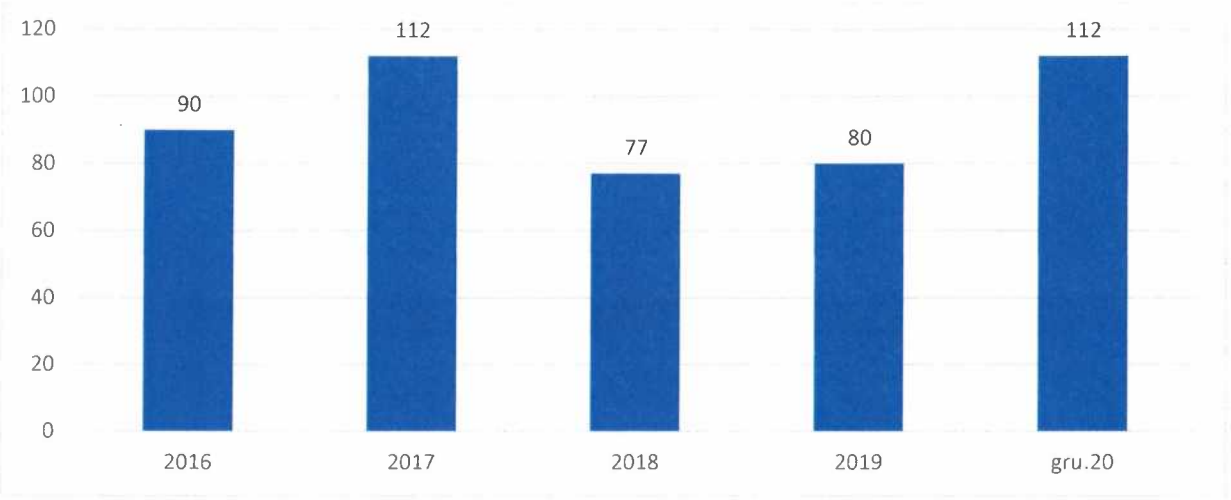
Instytucja wszczynająca procedurę Niebieskie Karty	**Liczba procedur Niebieskie Karty**				
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Ośrodek pomocy społecznej	45	76	71	94	86
Policja	83	108	80	42	112
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	16	14	14	6	5
Oświata	5	10	7	7	10
Służba zdrowia	4	3	2	5	2
Łącznie	153	205	174	154	215

Opracowanie własne PCPR

Z danych zawartych w tabeli wynika, że wśród instytucji wszczynających procedurę Niebieskie Karty znacząco dominuje Policja.

Dane pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Wieliczce pokazują liczbę sporządzonych formularzy „Niebieska Karta" w okresie od stycznia 2016 do grudnia 2020.

Wykres nr.1
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta", dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Wieliczce za okres 01.2016 - 12.2020 roku.



Opracowanie własne

Wykres nr.2
Osoby dotknięte przemocą w rodzinie, dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Wieliczce za okres 01.2016 - 12.2020 roku.



	2016	2017	2018	2019	gru.20
mężczyźni	9	17	6	25	13
dzieci	36	47	30	25	54
kobiety	89	99	73	76	103

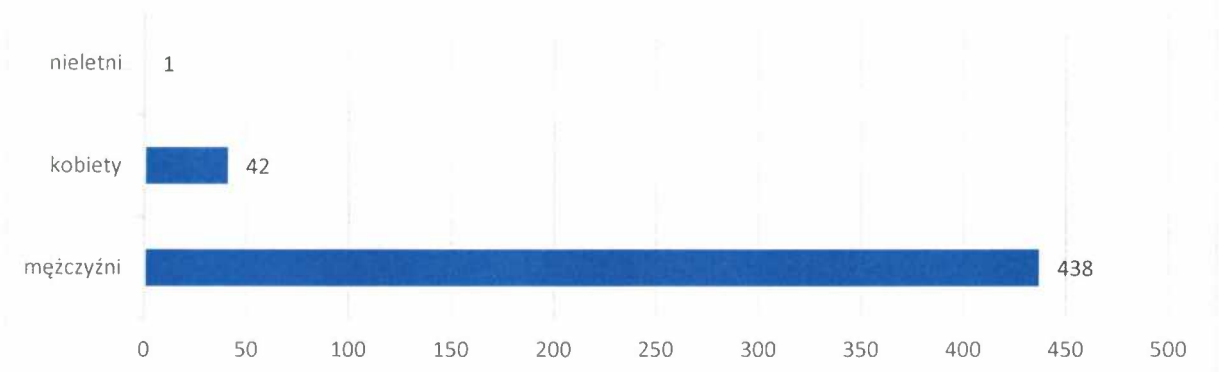
Opracowanie własne

Co roku osobami najczęściej doświadczającymi przemocy są kobiety. Natomiast liczba aktów przemocy, w których ofiarami są mężczyźni jest na zbliżonym poziomie na przestrzeni ostatnich lat. Znacząco w roku 2020, ponad dwukrotnie w porównaniu do roku 2019 wzrosła liczba dzieci doświadczających przemocy.

W okresie od stycznia 2016 do grudnia 2020 roku, Komenda Powiatowa Policji wykazuje, że ujawniono łącznie 481 osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym

42 kobiety, 1 nieletniego i 438 mężczyzn. Otrzymane dane zaprezentowano w formie wykresu poniżej.

Wykres nr.3
Osoby stosujące przemoc w rodzinie, dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Wieliczce za okres 01.2016–12.2020 roku.

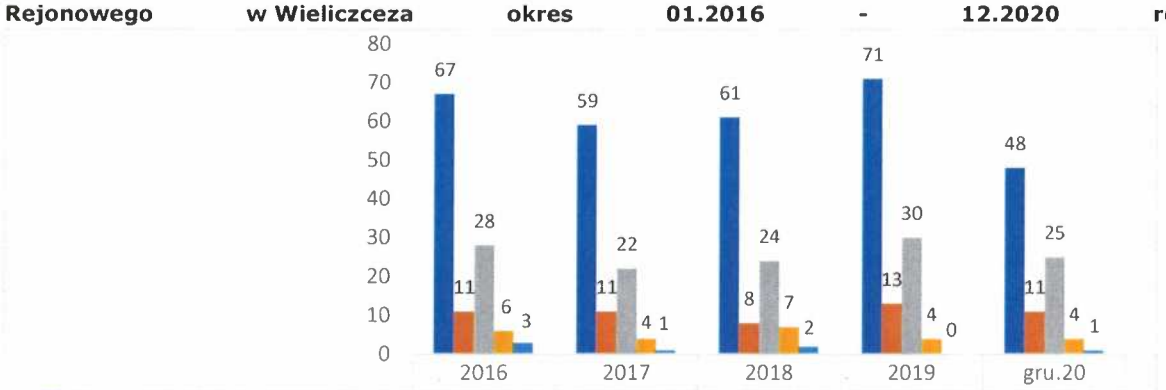


Opracowanie własne

Ponad 91% osób stosujących przemoc w rodzinie to mężczyźni. We wskazanym okresie czasu był tylko jeden nieletni sprawca przemocy domowej. Należy jednak pamiętać, że wiele przypadków przemocy nie jest w ogóle zgłaszanych.

Wykres nr.4

Prowadzone postępowania z zakresu przemocy w rodzinie, dane statystyczne z Sądu Rejonowego w Wieliczceza okres 01.2016 - 12.2020 roku.



	2016	2017	2018	2019	gru.20
Wyrok skazujący	67	59	61	71	48
Kara bezwzględnego pozbawienia wolności	11	11	8	13	11
Kara w zawieszeniu	28	22	24	30	25
Sprawy umorzone	6	4	7	4	4
Skierowani do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym	3	1	2	0	1

Opracowanie własne

Zaprezentowane w wykresie powyżej dane pokazują, że od 2016 roku na zbliżonym poziomie utrzymuje się liczba wyroków skazujących oraz kar orzekanych w warunkowym

zawieszeniu wykonania w stosunku od osób stosujących przemoc w rodzinie. Jednak na bardzo niskim poziomie jest liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Liczba wszczętych przez Prokuraturę Rejonową w Wieliczce postępowań wacha się między 87 a 204 rocznie. Znacząco spadła liczba postępowań wszczętych w roku 2020 w porównaniu do roku 2019.

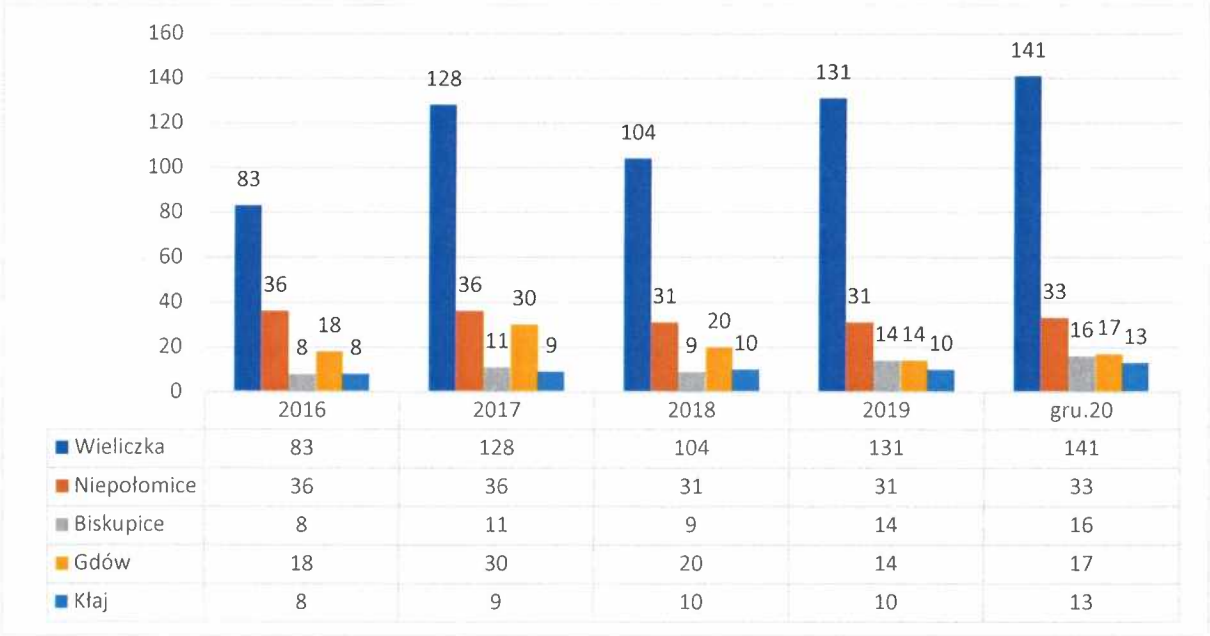
Tabela nr.3
Dane statystyczne z Prokuratury Rejonowej w Wieliczce
za okres 01.2016 - 12.2020 roku.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wszczętych postępowań	136	175	134	204	87
Liczba spraw umorzonych	82	72	54	63	31
Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia	51	62	48	64	28

Opracowanie własne

Otrzymane z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wielickiego dane pozwoliły zaprezentować występowanie przemocy na terenie każdej z gmin.

Wykres nr.5
Liczba procedur „Niebieskie Karty" w gminach na terenie Powiatu Wielickiego
za okres 01.2016 - 12.2020 roku.

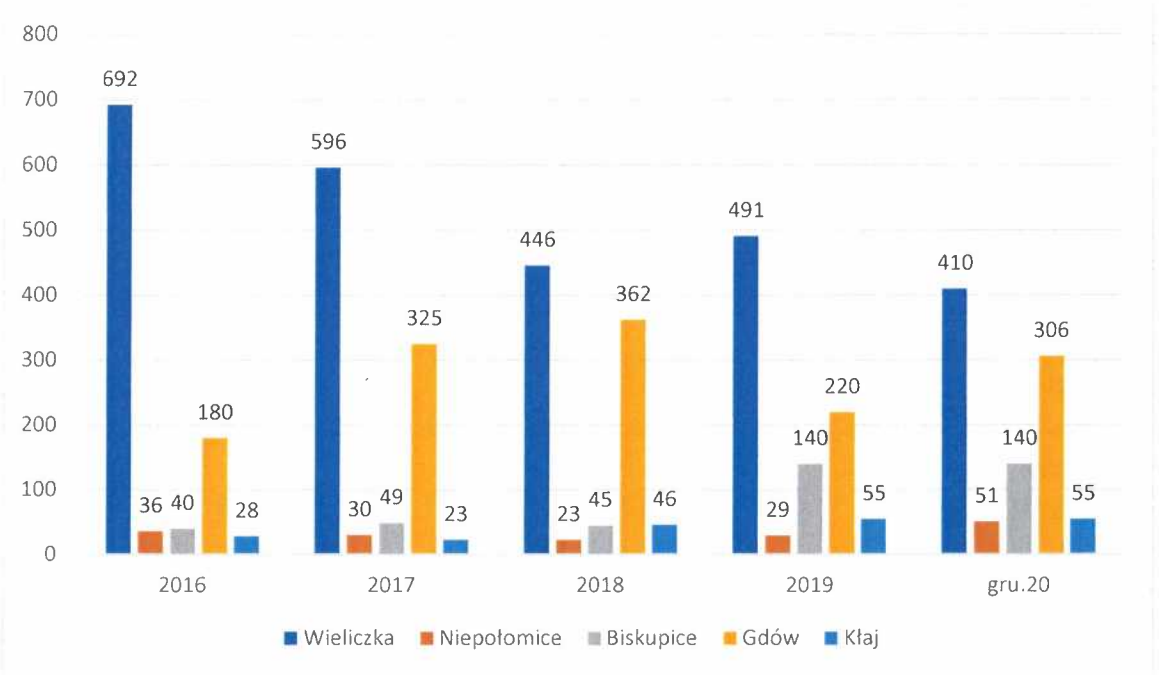


	2016	2017	2018	2019	gru.20
Wieliczka	83	128	104	131	141
Niepołomice	36	36	31	31	33
Biskupice	8	11	9	14	16
Gdów	18	30	20	14	17
Kłaj	8	9	10	10	13

Opracowanie własne

Najwięcej procedur Niebieskie Karty w każdym roku zostaje wszczętych na terenie gminy Wieliczka, która jest jednocześnie największą pod względem liczby mieszkańców gminą Powiatu Wielickiego.

Wykres nr.6
Liczba posiedzeń grup roboczych w gminach na terenie Powiatu Wielickiego za okres 01.2016 - 12.2020 roku.



Opracowanie własne

Najwięcej posiedzeń grup roboczych odbyło się w gminie Wieliczka. W gminie Wieliczka w latach 2016 – 2018, odbyło się po 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w roku 2017 było 13 posiedzeń, w 2019 było ich 19, natomiast w pozostałych gminach w latach 2016 - 2020 odbyły się rocznie po 4 posiedzenia Zespołów Interdyscyplinarnych. Na terenie gminy Gdów od roku 2016 działa również grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy wśród beneficjentów instytucji pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

W roku 2017 zaistniało podejrzenie, że jeden z uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej na terenie Powiatu Wielickiego mógł doświadczać przemocy domowej, sprawa została skierowana do MGOPS. W 2018 roku podejrzewano, że dwoje uczestników WTZ-ów mogło być jej sprawcą, sprawy te również zostały zgłoszone do Ośrodków Pomocy Społecznej. Nie odnotowano żadnych innych niepokojących sytuacji. Natomiast wśród mieszkańców Domów Pomocy Społecznej i uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy odnotowano rocznie kilkanaście takich przypadków. Dane zaprezentowano w tabelach poniżej.

Tabela nr.4
Przemoc w Domach Pomocy Społecznej w powiecie wielickim w okresie 01.2016 - 12.2020 roku.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców, wobec których istniało podejrzenie, że przed przyjęciem do placówki doświadczały przemocy domowej	17	20	14	16	12
Liczba mieszkańców, wobec których istniało podejrzenie, że przed przyjęciem do placówki stosowały przemoc domową	20	25	12	17	26

Opracowanie własne

Tabela nr.5
Przemoc w Środowiskowych Domach Samopomocy w powiecie wielickim w okresie 01.2016 - 12.2020 roku.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba uczestników, wobec których istnieje podejrzenie, że mogli doświadczać lub doświadczają przemocy domowej	4	7	11	5	3
Liczba uczestników, wobec których istnieje podejrzenie, że mogli stosować lub stosują przemoc domową	2	3	3	2	0

Opracowanie własne

W stosunku do uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy na terenie Powiatu Wielickiego, w trzech placówkach istniało przypuszczenie o doświadczaniu przemocy w rodzinie, natomiast w pozostałych nie było podejrzeń, że któryś z uczestników mógł doświadczać lub doświadczał przemocy domowej.

Na terenie Powiatu Wielickiego działały dwie całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego oraz pięć placówek wsparcia dziennego.

Tabela nr.6
Dane z całodobowych placówek opiekuńczo wychowawczych w powiecie wielickim za okres 01.2016 - 12.2020 roku.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wychowanków, wobec których istniało podejrzenie, że przed przyjęciem do placówki doświadczali przemocy domowej	5	5	0	5	2
Liczba wychowanków, wobec których istniało podejrzenie, że przed przyjęciem do placówki stosowali przemoc domową	1	2	3	0	0
Czy w rodzinach wychowanków jest założona niebieska karta	3	1	0	3	1

Opracowanie własne

W placówkach wsparcia dziennego na terenie Powiatu Wielickiego występowało podejrzenie, że dzieci doświadczały przemocy w rodzinie. Zebrane dane zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Jedna z placówek wsparcie dziennego na podstawie obserwacji prowadzonych przez specjalistów pracujących z dziećmi, wskazała że w stosunku do większości z nich w latach 2016 – 2019, występowało zjawisko zaniedbania i nieodpowiedni stopień zaspokajania potrzeb dziecka o różnym nasileniu poprzez nieodpowiednie żywienie, niezapewnianie właściwego ubioru, brak troski o higienę osobistą oraz zaniedbania psychiczne, brak rozmów z dziećmi, brak wspólnego spędzania czasu, brak okazywania pozytywnych uczuć,. W roku 2020 ze względu na ograniczenia związane z wprowadzeniem stanu epidemii wiele placówek było czasowo zamkniętych.

Tabela nr.7
Dane z placówek wsparcia dziennego w powiecie wielickim za okres 01.2016 - 12.2020 roku.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba uczestników, wobec których istnieje podejrzenie, że mogli doświadczać lub doświadczają przemocy domowej	5	5	6	1	4
Liczba uczestników, wobec których istnieje podejrzenie, że mogli stosować lub stosują przemoc domową	0	0	0	1	1
Czy w rodzinach uczestników jest założona niebieska karta	2	2	2	1	0

Opracowanie własne

Na podstawie zebranych danych wykazano, że pracownicy większości jednostek, wykonujących działania związane z ochroną oraz wsparciem rodzin i dzieci na terenie Powiatu biorą udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy.

4. Analiza strategiczna SWOT

Dla prawidłowego określenia kierunków rozwoju zastosowano analizę SWOT, która jest jedną z powszechnie stosowanych metod analizy strategicznej. Pozwala diagnozować zasoby, ocenić aktualny stan oraz określić priorytety w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wielickiego.

SWOT to angielski skrót:

S (STRENGTHS) - MOCNE STRONY

W (WEAKNESSES) - SŁABE STRONY

O (OPPORTUNITIES) - SZANSE

T (THREATS) - ZAGROŻENIA

MOCNE STRONY - wewnętrzne czynniki mające pozytywny wpływ na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy społecznej w powiecie, wyróżniające ją walory, tworzące podstawy dla jej przyszłego rozwoju.

SŁABE STRONY - wewnętrzne czynniki mające negatywny wpływ na rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy społecznej w powiecie, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń; braki w potencjałach obniżające możliwości rozwoju.

SZANSE - czynniki w otoczeniu powiatu sprzyjające jego rozwojowi, pozwalające na eliminowanie słabości, wzmocnienie sił, uruchomienie nowych form działania.

ZAGROŻENIA - czynniki w otoczeniu powiatu utrudniające jego rozwój, stanowiące bariery w przełamywaniu dzisiejszych trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy społecznej w powiecie.

Analiza SWOT – mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
– zasoby instytucjonalne i kadrowe działające na rzecz wsparcia rodzin, – funkcjonowanie oraz rozszerzanie oferty Ośrodka Interwencji Kryzysowej, – utworzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, – dobrze funkcjonująca sieć gminnych ośrodków pomocy społecznej, – wykwalifikowana kadra pomocy społecznej, – dobra znajomość środowiska lokalnego, – funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie, – dobra współpraca międzyinstytucjonalna podmiotów zajmujących się problemem przemocy w rodzinie, – realizacja programów korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,	– patologie społeczne spowodowane długotrwałym bezrobociem – emigracja zarobkowa ludzi młodych, – zmiany kadrowe wśród specjalistów, – odpływ wykwalifikowanych pracowników z powodu niskich zarobków, – niewystarczająca liczba kadry wyspecjalizowanej w zakresie prowadzenia systemowej terapii rodzin – niski poziom zarobków, – brak możliwości zapewnienia anonimowości osobie dotkniętej przemocą, – lęk przed oceną – niska świadomość edukacyjna wśród rodzin objętych pomocą społeczną, – brak wolontariuszy chcących wspierać działania w zakresie pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – ograniczenia wprowadzone w związku z

– rozwinięte powiatowe poradnictwo specjalistyczne, – zwiększająca się świadomość społeczna na temat problemu przemocy w rodzinie, – posiadanie i realizacja dokumentów strategicznych pozwalających na staranie się o środki zewnętrzne, – liczne, prężnie działające organizacje pozarządowe działające na rzecz wsparcia społecznego, – oferta szkoleń i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, – rozwój infrastruktury umożliwiającej zaoferowanie dzieciom alternatywnych form spędzania wolnego czasu, – obecność środowiskowego zespołu leczenia psychiatrycznego, – rosnąca liczba działań z obszaru profilaktyki zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, – współpraca z Powiatową Policją – współpraca z Sądem – funkcjonowanie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – nowa baza lokalowa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, – utworzenie całodobowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	pandemią COVID-19

Opracowanie własne

Analiza SWOT – Szanse i zagrożenia

Szanse	Zagrożenia
– korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne Powiatu, – rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń patologiami, – zmiany prawne umożliwiające udzielanie pomocy osobom zagrożonym przemocą domową, – kampanie społeczne poświęcone	– postępujący zanik wzorców wychowawczych, – postępująca degradacja wartości rodziny oraz osłabienia więzi rodzinnych, – Przerzucanie obowiązku sprawowania opieki nad członkami rodzin na instytucje publiczne – niedostateczna współpraca pomiędzy jednostkami sfery pomocy społecznej

przeciwdziałaniu przemocy, - rozwijające się organizacje pozarządowe, - prospołeczna polityka gmin powiatu, - współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w gminach w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, - wzrost poziomu wykształcenia kadry systemu pomocy społecznej, - moda na zdrowy styl życia, - współpraca między jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi - funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych w gminach, - nowy okres finansowania ze środków Unii Europejskiej, - wysoka dynamika zmian (rozwoju) sieci komunikacji społecznej - łatwość dostępu do informacji na temat możliwych sposobów pomocy.	a oświatą, służbą zdrowia, sądami, policją, - zagrożenia wynikające z rozwoju społecznego, nowe uzależnienia behawioralne, - dostępność nowych środków odurzających, - wzrost liczby osób uzależnionych, - ogólnodostępne negatywne wzorce zachowań społecznych, - bierność społeczna na przemoc, - rosnące poczucie bezkarności zwłaszcza wśród młodych ludzi, - dominacja świata wirtualnego nad światem rzeczywistym, - cyberprzemoc, - zmniejszająca się odporność psychiczna społeczeństwa, - brak motywacji do zmiany swojej sytuacji materialno-bytowej przez niektóre grupy wykluczone społecznie lub zagrożone wykluczeniem, - wyuczona bezradność i postawy roszczeniowe klientów korzystających z systemu pomocy społecznej, - wzrost liczby dzieci wychowujących się w rodzinach wieloproblemowych, - niska wrażliwość społeczna na przemoc w rodzinie, - naruszanie przez nowe formy telekomunikacji i komputeryzacji prywatności jednostki, - głęboko zakorzeniony lęk przed społeczny naznaczeniem, - rozpad rodzin spowodowany migracją zarobkową, długotrwałym bezrobociem oraz dysfunkcjami, - postępująca dysfunkcja życia społecznego, - Przedłużający się okres pandemii wirusa COVID-19 i rosnąca niepewność w zakresie rodzących się nowych zagrożeń epidemicznych, - następstwa pandemii COVID-19.

Opracowanie własne PCPR

IV. CELE PROGRAMU

1. Cel główny programu

Celem głównym Programu osłonowego pn. „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027" jest: „Zapewnienie bezpieczeństwa, pomocy i wsparcia osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc w rodzinie w Powiecie Wielickim, poprzez podejmowanie kompleksowych oddziaływań wobec sprawców przemocy, ofiar przemocy, profilaktykę i edukację".

Priorytetem w podejmowaniu działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy. Program przewiduje realizację działań profilaktycznych, interwencyjnych, edukacyjnych oraz poradnictwo specjalistyczne. Równolegle z działaniami skierowanymi do osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz kadr zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, realizowane będą kolejne edycje programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu

Wszystkie cele i działania realizowane w ramach Programu służą poprawie sytuacji rodzin, które doświadczają lub są narażone na doświadczanie przemocy.

Sformułowano następujące cele szczegółowe:

1. zapewnienie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie;
2. profilaktyka, edukacja i podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;
3. szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
4. rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
5. nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
6. zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

L.P.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Źródła finansowania
CEL 1. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.				
1.	Interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,	Przez cały okres obowiązywania programu według harmonogramu dyżurów pracy specjalistów.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Specjalistyczne poradnictwo prawne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwo Powiatowe, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,	Przez cały okres obowiązywania programu wg harmonogramu dyżurów podanych do wiadomości publicznej.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
4.	Zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	Przez cały okres obowiązywania programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
5.	Pomoc ofiarom przemocy w zapewnieniu bezpieczeństwa, uzyskaniu schronienia, odseparowaniu sprawcy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, Policja, Sąd, Kuratorska Służba Sądowa	Przez cały okres obowiązywania programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
6.	Lokalny telefon zaufania, interwencyjny lub informacyjny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Przez cały okres obowiązywania programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

CEL 2. Profilaktyka, edukacja i podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.				
1.	Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum jeden raz w każdym roku obowiązywania programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy, jej skutków i sposobów przeciwdziałania, poprzez przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Przez cały okres obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
3.	Prowadzenie działań profilaktycznych oraz informacyjno – edukacyjnych z zakresu przemocy skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli, rodziców i opiekunów. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, całodobowych i dziennych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Co najmniej 2 placówki w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
4.	Realizacja spotkań profilaktyczno-edukacyjnych z mieszkańcami i pracownikami ponadgminnych domów pomocy społecznej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 placówka w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
5.	Publikowanie informacji na temat form pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w prasie lokalnej i na stronach internetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 raz w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

CEL 3. Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.				
1.	Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności: pracowników Placówek wsparcia dziennego i placówek opiekuńczo wychowawczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz promowania prawidłowych metod wychowawczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 raz w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności pracowników domów pomocy społecznej z zakresu przeciwdziałania przemocy i profilaktyki uzależnień.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 placówka w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
3.	Monitoring szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 raz w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
CEL 4. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.				
1.	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Sąd, Kuratorska Służba Sądowa, Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,	Przez cały okres obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

2.	Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Policja, Sąd, Kuratorska Służba Sądowa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,	Przez cały okres obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
3.	Poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	I kwartał 2021	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
4.	Powiatowa grupa wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Przez cały okres obowiązywania Programu zgodnie z ustalonym harmonogramem.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
CEL 5. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.				
1.	Spotkania specjalistów Ośrodka Interwencji Kryzysowej i powiatowego koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z przewodniczącymi i członkami gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Policja, Kuratorska Służba Sądowa	2 razy w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Ewidencjonowanie instytucji rządowych, samorządowych, podmiotów oraz instytucji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie w tym programy korekcyjno - edukacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 raz w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
3.	Przesyłanie zaktualizowanych informatorów dotyczących podmiotów realizujących oferty i programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie, właściwym	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 raz w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

	miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom.			
4.	Prowadzenie działań informacyjno -edukacyjnych w oparciu o współpracę z kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie powiatu, w celu wdrożenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni lub do programów nauk przedmałżeńskich.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 raz w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
5.	Wymiana informacji oraz podejmowanie wspólnych działań celem zapobiegania przemocy.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Sąd, Kuratorska Służba Sądowa, Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,	Przez cały okres obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
Cel 6. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy.				
1.	Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Jedna edycja programu w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Monitorowanie sytuacji rodzin uczestników programów korekcyj no- edukacyjnych, którzy ukończyli program.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gminne Zespoły Interdyscyplinarne	Do 3 lat od ukończenia programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

		Policja		
3.	Współdziałanie instytucji i organizacji w motywowaniu i kwalifikacji osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Sąd, Kuratorska Służba Sądowa,	Przez cały okres obowiązywania programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program osłonowy pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021-2027" skierowany jest do rodzin zagrożonych problemem przemocy, a także do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:

1. Osób doznających lub zagrożonych przemocą w rodzinie:
   - dzieci
   - współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
   - osoby niepełnosprawne,
   - osoby starsze.
2. Osób stosujących przemoc w rodzinie lub podejrzanych o stosowanie przemocy.
3. Świadków przemocy w rodzinie.
4. Instytucji i służb zajmujących się pomocą rodzinie.
5. Organizacji pozarządowych.
6. Środowiska lokalnego powiatu.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinny być prowadzone na terenie całego Powiatu Wielickiego, wymagają zatem współpracy międzyinstytucjonalnej na całym obszarze. Program będzie realizowany przez instytucje działające na terenie powiatu i wykonujące działania związane z ochroną i wsparciem rodzin i dzieci.

Realizatorami i partnerami Programu Osłonowego pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021 – 2027" będą:

1. Starostwo Powiatowe w Wieliczce.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
3. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wielickiego.
4. Gminne Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Komenda Powiatowa Policji w Wieliczce
7. Komisariaty Policji na terenie Powiatu Wielickiego.
8. Sąd Rejonowy w Wieliczce.
9. Prokuratura Rejonowa w Wieliczce.
10. Kuratorska Służba Sądowa.
11. Jednostki oświatowe.
12. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna.
13. Placówki ochrony zdrowia.
14. Placówki opiekuńczo wychowawcze.
15. Organizacje pozarządowe i kościelne działające na rzecz rodziny.
16. Inne podmioty działające na rzecz osób doświadczających przemocy lub stosujących przemoc w rodzinie.

VIII. PROGNOZOWANE EFEKTY REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ

Prognozowane efekty:

1. Zwiększenie świadomości społecznej i wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
2. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców wobec przemocy;
3. Zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat instytucji świadczących pomoc osobom uwikłanym w przemoc;
4. Poszerzenie wiedzy kadr pomocy społecznej i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
5. Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy specjalistycznej dla osób uwikłanych w przemoc;
7. Podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
8. Poszerzenie oferty pomocowej dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Stały monitoring Programu będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce poprzez:

- uczestnictwo powiatowego koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej w podejmowanych działaniach
- sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w realizację Programu
- aktualizację diagnozy przemocy w rodzinie w Powiecie Wielickim do końca pierwszego kwartału każdego roku obowiązywania Programu.

Wymienione działania służyć będą ewaluacji funkcjonowania powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Wielickiego i pozwolą na ocenę skuteczności, poprawę jakości, aktualizację celów i założeń realizowanego Programu.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań Programu osłonowego pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim w latach 2021 – 2027", będzie finansowana ze środków własnych Powiatu Wielickiego, ze środków finansowych budżetu państwa, w zakresie finansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, środków instytucji współuczestniczących oraz z środków pozyskanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z programów grantowych.

Zadania realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w okresie od 01.01.2021r. do 30.09.2023r. są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu pn.: „Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wieliczce" nr RPMP.09.02.02-12-0495/19, który realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 – Poddziałanie 9.2.2 Usługi opiekuńcze i interwencja kryzysowa – ZIT.

XI. PODSUMOWANIE

Opracowany Program jest zbieżny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027.

Uwrażliwienie społeczeństwa poprzez edukowanie i informowanie, a także podjęcie działań profilaktycznych oraz wypracowanie jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy przyczyni się do szybszego i kompleksowego reagowania w sytuacjach występowania przemocy w rodzinie oraz zapewni bezpieczeństwo, pomoc i wsparcie osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc w rodzinie w Powiecie Wielickim. Zmiana perspektywy społecznej na przemoc w rodzinie bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie się problemu przemocy w rodzinie.

Przewodniczący Rady

Tomasz Tomala